

From: 5.1.2.e
Date: Tuesday, April 14, 2026, 9:28 AM
To: "postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: Ontoereikend toezicht ACM op het functioneren van de Netbeheerders

Attachments:

Aanpak netcongestie bezien vanuit de eindgebruiker V3 dd 12-04-26.pdf
Klacht ACM tekst.docx

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@hotmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Ter attentie van de Commissie voor Economische Zaken/Klimaat en Groene Groei (EZ/KGG)

Geachte Commissie,

Hierbij stel ik u op de hoogte van het feit dat ik een klacht heb ingediend bij de ACM wegens: 5.1.2.e

5.1.2.e

Kern van de klacht

Volgens de Energiewet, art 3.25 lid 1, hebben de Netbeheerders de taak om “op de korte en lange termijn te voldoen aan een redelijke vraag naar transport van elektriciteit »

Blijkens de oplopende wachtlijsten is dat niet het geval.

In 2022 is een Landelijk Actieprogramma Netcongestie in gang gezet.

Uit de jaarverslagen van de Netbeheerders over 2025 blijkt dat de situatie niet verbetert en dat opnieuw een substantieel deel van de bouwprojecten is vertraagd

En uit de brief van de minister van KGG van 2 februari jl aan uw kamer blijkt dat de implementatie van het versnellingspakket van april 2025 eveneens is vertraagd.

Deze gang van zaken begint associaties op te roepen met de titel van het boek van Herman Finkers: “De cursus omgaan met teleurstellingen gaat wederom niet door”.

Dit kan echt zo niet verder:

Er ligt een inmiddels groot pakket van versnellingsmaatregelen en dat moet gewoon geïmplementeerd worden.

Als dat niet gebeurt dient de ACM haar verantwoordelijkheid te nemen en de minister hiervan in kennis te stellen zodat die maatregelen kan nemen.

En niet in sussende bewoordingen in de trant van “wij zullen hiermee moeten leren leven”, maar met de toonzetting “dit kan en moet worden opgelost”.

In bijgevoegd rapport “Netcongestie gezien vanuit de eindgebruiker” een aanvullende analyse met aanvullende voorstellen.

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting dan ben ik bereikbaar via:

5.1.2.e en +31 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Bijlagen:

1. De volledige tekst van de klacht bij de ACM
2. Het rapport “Netcongestie gezien vanuit de eindgebruiker”,

Onderzoek

AANPAK NETCONGESTIE BEZIEN VANUIT DE EINDGEBRUIKER

Ondertitel

“Te belangrijk om aan deskundigen over te laten”

Versie 3: 12-04-2026

Aanleiding

Najaar 25

Verontrustende berichten over verder oplopende wachtlijsten.
Afwijzing eigen aanvraag voor verzwaring aansluiting.

Vraagstelling

Inhoudelijk

Hoe zijn wij in deze situatie beland?
Waarom duurt bouwen zo lang?
Kan dat niet veel sneller?

Verkennend vanuit de eindgebruiker

Begrijp ik het?
Begrijp jij het?
Zo ja, wat moeten/kunnen wij hiermee?
Lekker aan deskundigen overlaten?
Of ons hier tegenaan gaan bemoeien?

Vorm

Compact.
Puntsgewijs.

Onderzoeksmethode

Op basis van publiek toegankelijke informatie over beleid en uitvoering.

Getoetst aan voortgang in de regio Flevoland, Gelderland, Utrecht (FGU).

De regio met de grootste problemen.

Binnen die regio aan de voortgang van de 5 kritieke projecten:

Breukelen/Kortrijk, Utrecht Noord, Lelystad, Zevenaar, Dodewaard.

Disclaimer

Er is heel veel publieke info.

Maar door de enorme hoeveelheid en versnippering moeilijk om overzicht te krijgen.

Mede door overlaps en inconsistenties.

Daarnaast ook grote witte vlekken.

Met name over de regie over beleid, planning en uitvoering.

Tot slot:

Publieke info loopt per definitie achter de feiten aan.

En laat niet zien wat er achter de schermen in voorbereiding is.

Hopelijk meer dan wij hier kunnen melden.

5.1.2.e

5.1.2.e [@hotmail.com](mailto:5.1.2.e@hotmail.com)

+31 5.1.2.e

Inhoudsopgave

- I. Hoe zijn wij hier aangeland ?**
- II. Wat is het lopend beleid ?**
- III. Hoe verder ; met een nieuwe crisis in wording ?**

Ad I Voorgeschiedenis

Terugblik over periode 1990-2025

1. Uitgangssituatie

Anno 1990 was Nederland nog vrijwel volledig fossiel.

Met 2 grote uitdagingen:

- Afbouw gas
- Opstart energietransitie

Beide onontkoombaar.
Maar ook nog ver weg.

2. Tijdperk met ingrijpende veranderingen

- Liberalisering energiemarkt
- Verkoop en splitsing bestaande energiebedrijven
- Opstart en geleidelijke uitrol verduurzaming
- Afbouw gas

Daar doorheen 3 grote crises met grote impact op de energieverbruik

- Banken- en kredietcrisis 2008-2013
- Aardbevingen Groningen
- Gascrisis 22 (na inval Rusland in Oekraïne)

Ontwikkeling vraag elektriciteit

3. Tijdens de economische boom van 1990 tot 2008 nam het energieverbruik toe met gemiddeld rond 2%/jr.
Cumulatief ca 40%.
4. Tijdens de banken- en kredietcrisis van 2008 was er een forse terugval in het elektriciteitsverbruik

5. Tot ieders verassing groeide het elektraverbruik daarna nauwelijks meer.
Ondanks:
 - herstel van de economie (vanaf 2013)
 - energietransitie (elektrische auto's, warmtepompen enz.)
 - groei van datacentra
 - de (gas) crisis (2022)

6. Verklaringen:
 - Eigen opwekking en afname (buiten het net en daarmee ook buiten de statistieken om)
 - Energie besparing (ontkoppeling groei economie en groei energieverbruik)
 - Gedragsverandering (mn na crisis 2022)
 - En uiteraard: netcongestie (vanaf 2020)

7. Ondanks minimale groei van de vraag toch grote knelpunten door:
 - Opwekking op andere plaatsen en tijdstippen (zon en wind)
 - En afname op andere plekken en tijdstippen (datacentra, autoladen, warmtepompen)

Opwekking

8. In jaren negentig nog vrijwel volledig fossiel in grote centrales
9. In 2007 eerste grote windpark Noordzee.
10. Vanaf 2013 geen nieuwe gascentrales meer.
11. Rond 2015 nog drie wel grote nieuwe kolencentrales: Maasvlakte, Eemshaven, Borsele.
12. Geleidelijke groei van aandeel duurzame energie. Met een versnelling vanaf 2019.
13. Anno 2024 opgelopen tot ca 51-54%.

Transport

14. Aanleg 5 grensoverschrijdende verbindingen (interconnecties):
 - Noorwegen 2010
 - Engeland 2011
 - Duitsland 2018
 - België 2019

15. Net op land:
 - aantakking windparken op zee en kolencentrales
 - voltooiing Randstadring

16. Verder beperkte investeringen.
Mogelijke verklaringen:

Hoogspanningsnetten (TenneT)

Andere besognes

Aankoop grote delen van Duits elektriciteitsnet in 2008 met bijbehorende verplichtingen (Energiewende).

Regionale netten

Langdurige verwickelingen rond de splitsing van netten en productie. Die pas in 2015 werd afgerond.

17. Na 2015 snelle toename van de investeringen.

Met handhaving van bestaande langzame en zeer arbeidsintensieve planprocedures

18. Resultaat een enorme en nog steeds verder groeiende projecten portefeuille

Die door lange doorlooptijden pas op termijn soelaas zal bieden

Ad II. Lopend beleid

(Van eerste signalen netcongestie, najaar 2018, tot aantreden nieuw kabinet, 23 febr. 2026)

Eerste signalen

19. najaar 2018 eerste problemen bij de invoeding van zonneparken in Drenthe en Groningen

20. 17 nov 2022 eerste wachtlijst voor afname in Utrecht

Eerste plannen

21. Eind 22 Nationaal Actieplan Netcongestie (LAN) met drie actielijnen:

- Sneller bouwen
- Beter benutten
- Slimmer inzicht

Sneller bouwen

22. April 25 gezamenlijk rapport van TenneT en KGG met analyse van de lange doorlooptijden projecten en voorstellen om die drastisch te verkorten.

Analyse:

overgrote deel van de vertragingen zit in de ruimtelijke procedures en de afstemming daarover tussen de betrokken overheden

Voorstellen:

versnellingspakket met in totaal 27 maatregelen waarmee de doorlooptijden, in fasen, drastisch kunnen worden terug gebracht

Aanwijzing van 105 projecten met top prioriteit. Waarvan 25 door centralisatie bevoegd gezag.

Budget van €197 mln voor 5 jr voor aanvullende gebiedsinvesteringen om de leefkwaliteit te versterken en draagvlak te behouden.

Prioritering transportschaarste

23. Invoer

Prioriteit voor wind op zee (KGG)
Invoeringsdatum onbekend.

24. Afname

Voorrang voor essentiële maatschappelijk functies (ACM)
Per 1 januari 2026

Prioritering investeringen

25. Najaar 25 opstellen door de netbeheerders van nieuwe investeringsplannen voor periode 26-30
Rekening houdend met wensen, doorlooptijden en capaciteitsknelpunten

Brief van minister Hermans aan eerste kamer over voortgang aanpak Netcongestie 2 febr 26

26. Toonzetting : wordt aan gewerkt
Eerste kw 26 komt een voortgangsrapportage

Noodkreet Tennet 12 febr 26

27. Oproep aan nieuwe kabinet; er moet veel meer gebeuren!
Vier krachtige interventies nodig:
- Versnelling cruciale bouw projecten (oa Utrecht Noord)
 - Maatregelenpakket (25 april) moet versneld worden
 - Discussie nog over zwaarder belastingen (en daaraan verbonden risico's)
 - Meer aandacht nodig voor verminderen piekbelasting

Conclusies

Algemeen

28. De energievraag groeit minder snel dan voorzien
Niettemin toch netcongestie door ingrijpende wijzigingen in patroon van vraag en aanbod, naar tijd en plaats
Die wijzigingen vereisen niet alleen meer capaciteit
Maar vooral ook een andere structuur
Waarbij vraag en aanbod op zo laag mogelijk niveau op elkaar worden afgestemd.
Zodat transport op hogere schaalniveaus zoveel mogelijk wordt beperkt
29. Het tempo van aanpassing van de netten (met de wijsheid van nu)
Uitgaande van doorlooptijd bouwen van 10-12 jaar had tussen 2006 en 2009 maatregelen moeten worden genomen om de benodigde projecten op te starten.
30. Het tempo (met de wijsheid van toen)
Destijds werd er gestuurd met behulp van Kwaliteits en Capaciteits Documenten (KCD's)
- Het KCD van Tennet 2010 maakt melding van van scherpe terugval energieverbruik door crisis van 2008. Maar verwacht weer verdere groei als de crisis voorbij is.
 - In KCD van Alliander 2011 wordt gemeld dat rekening moet worden gehouden met verdere groei van elektraverbruik en met wijzigingen in vraag en aanbod profielen
En wordt de vraag gesteld of daarop proactief moet worden gehandeld of reactief.
31. De relevante vragen zijn destijds wel gesteld, maar niet beantwoord.
De facto is het beleid reactief geworden.
Pas vanaf ca 2015 zijn de investeringen substantieel verhoogd
Gegeven de doorlooptijden gaan die pas vanaf 2027 soelaas bieden.
32. Vanuit dat gegeven is het verbazingwekkend dat er pas in 2022 een plan van aanpak netcongestie is gekomen en dat er pas in 2025 voorstellen zijn gepresenteerd om de doorlooptijden te reduceren.
33. Begin febr. 26 meldde de minister KGG dat die voorstellen nog niet op projectniveau zijn geïmplementeerd omdat dat daar systeemwijzigingen voor nodig zijn.
Opmerkelijk; aangezien de 2 belangrijkste aanbevelingen, parallel schakelen en ontdebellen, binnen bestaande wet en regelgeving kunnen worden doorgevoerd.
34. Bij gebrek aan tempo lopen de wachtlijsten steeds verder op
Per oktober 25 waren er volgens Netbeheer Nederland 14.040 openstaande verzoeken voor afname en 8600 voor invoeding/teruglevering.
35. Voor de afname heeft de ACM een regeling getroffen waarbij essentiële maatschappelijke voorzieningen voorrang krijgen.
36. De afhandeling van overige aanvragen blijft verlopen in de volgorde first in, first out.
37. Voor de invoer heeft KGG besloten dat wind op zee voorrang krijgt
Voor de invoer van duurzame opwekking op land is niets geregeld.
38. Hoe die wachtlijst wordt afgehandeld is onbekend.

Bestaande en nieuwe aansluitingen

39. Met besparingen op bestaande aansluitingen kan heel veel (transport) capaciteit worden vrijgespeeld.
Daarbij wordt helaas nog weinig voortgang geboekt
40. De last van netcongestie komt daardoor volledig op de nieuwe aansluitingen
Dat zijn precies de aansluitingen die je voorrang zou willen verlenen.
Afname : startups en groeiende bedrijven, nieuwe woningen en voorzieningen
Invoer : duurzame opwekking op land.

Conclusies rapport verkorting doorlooptijden

41. De analyse van doorlooptijden van april 25 noemt twee hoofdoorzaken van vertragingen:
Onduidelijkheden over het bevoegd gezag en lange doorlooptijd omgevingszaken
42. Het bevoegd gezag is wettelijk geregeld.
Uit de analyse wordt niet duidelijk waar dat knelt.
En waarom centralisatie versnelling oplevert.
Het omgekeerde lijkt eerder het geval.
43. De lange doorloop tijden van omgevingszaken worden veroorzaakt door het feit dat meerdere procedures moeten worden doorlopen. Die nemen veel tijd doordat ze serieel worden uitgevoerd waarbij veel werk dubbel wordt gedaan
44. In het versnellingsplan daarom twee voor de hand liggende aanbevelingen;
Parallel schakelen en ontdubbelen.
45. Met als even voor de hand liggende vragen:
Waarom nu pas?
En wie gaat zorgen dat die ook daadwerkelijk geïmplementeerd gaan worden?
46. In de brief van de minister KGG van februari 26 wordt gemeld dat die implementatie is vertraagd met de geruststelling dat er hard gewerkt gaat worden om de vertraging in te lopen
Maar geen bericht wie daarover de regie op zich gaat nemen.
47. In plaats daarvan wel een noodsignaal van medeopsteller TenneT
Dat het maatregelen pakket onvoldoende is.
En dat er in sleutel project Utrecht Noord apart moet worden ingegrepen.
48. Worden deze conclusie door andere opstellers en met name KGG gedeeld?
Zo ja waarom dan geen gezamenlijke noodsignaal?
Met aanbevelingen wat er dan concreet moet gebeuren?

Onderbelichte thema's

49. In de analyse van lange doorlooptijd blijven een aantal belangrijke thema's onderbelicht
 - Het stikstofslot

- De gebrekkige afstemming netbeheerders onderling
- Capaciteitsproblemen bij voorbereiding en uitvoering

Stikstofslot

50. Volgens Tennet wordt 2/3 van de projecten vertraagd door stikstof problematiek Doordat daarvoor extra onderzoek moet worden gedaan. Verder meldt TenneT dat een deel van de projecten zelfs volledig stil ligt omdat een aantal provincies een integrale bouwstop heeft afgekondigd.
51. De Vereniging Voor Duurzame Energie heeft al vanaf 2023 gevraagd om energieprojecten van het stikstofslot te halen. Vanuit de redenering dat energie projecten bij bouw weliswaar (beperkte) stikstof uitstoot veroorzaken. Maar na aanleg de ruimte bieden voor de overstap van fossiel naar duurzaam. Met omvangrijke positieve effecten voor stikstof en natuur.
52. Er zijn sindsdien 3 studies uitgevoerd die dat overtuigend onderbouwen.
53. Vervolgens zijn ook twee rapporten uitgebracht hoe een en ander juridisch kan worden uitgewerkt. Die beide tot de conclusie komen dat een Passende Beoordeling met zgn ADC toets de meest kansrijke weg is.
54. Probleem dus opgelost en aan de slag!
55. In plaats daarvan wordt ingezet op versoepeling van de Europese regelgeving RED III Terwijl het ministerie zelf al concludeert dat :
“De Nederlandse procedures voor vergunningverlening al voldoen aan de eisen die RED III stelt »

Afstemming netbeheerders onderling

56. In het investeringsplan van TenneT 26 wordt de moeizame afstemming tussen netbeheerders onderling als hoofdoorzaak voor vertragingen aangewezen.
57. In de investeringsplannen van de regionale netbeheerders wordt het probleem eveneens gesignaleerd.
58. Het opstellen van de investeringsplannen is bij uitstek het moment om tot afstemming te komen
Maar kennelijk gebeurt dat niet.
59. Diezelfde vraag speelt ook op het niveau van projecten
Met als meest sprekend voorbeeld het station Utrecht Noord
Een sleutelproject in de regio FGU de regio met de grootste problemen
Dat project is met maar liefst 4 jaar vanwege afstemmingsproblemen tussen TenneT en Stedin.

60. In haar brief aan de Tweede kamer van 3 september 25 meldt de minister KGG
« Het kabinet spant zich tot het uiterste in om, samen met alle betrokken betrokken
partijen, TenneT en de provincie Utrecht voorop, iedere mogelijkheid om de realisatie
van dit project te versnellen aan te grijpen »
61. Ook hier weer de vraag: wie gaat dat op zich nemen.
En wat gaat er dan precies gebeuren?
Wanneer mogen wij aangepaste plannen verwachten?

Capaciteitsproblemen

62. De hele keten kampt met capaciteitsproblemen.
Tezamen leiden die tot een “maakbaarheidstekort” van ca 28%.
63. Voor het hoofdnets liggen de grootste knelpunten bij de planvoorbereiding
Voor de regionale en lokale netten bij de uitvoering.
64. Om meer tempo te maken zullen die problemen moeten worden opgelost
Zowel bij de afzonderlijke ketenpartners als over de ketens heen
65. Het wordt eentonig: Wie neemt hier de regie?

Procedurele oorzaken van lange doorlooptijden

66. In het ruimtelijk beleid is verzuimd om proactief ruimte in te plannen voor energie
infrastructuur
Daardoor moet de benodigde projecten via afzonderlijke procedures worden ingepast/
67. Bij de eerstvolgende aanpassingen van omgevingsplannen kan alsnog proactief ruimte
wordt ingepland
Met als voor de hand liggen eerste stap:
Het reserveren van ruimte rondom bestaande infra, voor verzwaring van leidingen en
(beperkte) uitbreiding stations
Het reserveren van ruimte voor nieuwe energie infra binnen de ca 5000 Nederlandse
bedrijfsterreinen.
De plekken waar de meeste elektra wordt afgenomen en waarin inpassing nieuwe infra
het minste problemen zal opleveren.
68. De voorstellen voor het verkorten van doorlooptijden beperken zich tot het tijdsverloop
van start project tot oplevering
En missen daardoor het hele voortraject: van signaleren van knelpunten tot het
opstarten van projecten.
In dat voortraject worden grote vertragingen opgelopen
Die zouden alsnog onderzocht moeten worden
69. Uit de analyse op projectniveau blijkt dat de verkenning van locaties en tracés het
meeste tijd neemt

In het gehanteerde processchema wordt die beschreven als 1 stap

Dat zijn er minimaal 5

- Aanwijzing Zoekgebied
- Opstellen Long list
- Idem Shortlist
- Aanwijzen voorkeurslocatie
- Inpassing binnen voorkeurslocatie

Elk met onderzoek en participatie vooraf.
En bezwaar en beroep achteraf.

70. In de verbeteringsplannen wordt terecht geconstateerd dat forse winst te behalen door middel van parallel schakelen en ontdebellen.
Of te wel procesoptimalisatie.

71. Voor verdere winst verdient het aanbeveling om ook eens te kijken naar procesherontwerp .
Gebruikmakend van kennis en ervaring uit andere sectoren.
Trefwoorden: van waterval naar agile
In korte en snelle iteraties met alle stakeholders van begin aan tafel zo snel mogelijk oplossingen genereren en op bruikbaarheid toetsen.

Inhoudelijke oorzaken van lange doorlooptijden

72. Door de focus op procedures is er (te) weinig aandacht aan de oorzaken waarom die zo stroef verlopen. En ook vaak veel langer duren dan wettelijk voorgeschreven!

73. Die oorzaken liggen deels in de aard van de opgave zelf
Iedereen is gebaat bij netaanpassingen, maar de lasten daarvan worden gedragen door een kleine groep van betrokkenen in de directe omgeving.

74. Dat probleem kan worden opgelost door een mix van

- Voorkomen: zoeken van locaties en tracés met zo min mogelijk negatieve effecten
- Beperken; treffen van de nodige inpassingsmaatregelen
- Compenseren: van negatieve gevolgen en schade

75. De huidige mix is niet in evenwicht
In de planvoorbereiding wordt eindeloos gestudeerd op optimale locaties en tracés
En wordt veel te weinig aandacht besteed aan compensatie van de negatieve omgevingseffecten die in een dichtbevolkt land nu eenmaal onvermijdelijk zijn.

76. Dat gebrek aan aandacht roept grote weerstand op die zich vertaalt in vertragingen door het hele proces.

Compensatie natuur

77. Knelt met name in en nabij natura 200 gebieden
78. Volgens het additionaliteitsvereiste van de Raad van state moet daar extra worden gecompenseerd
79. Voor die compensatie zijn geen vormvereisten
Er valt veel voor te zeggen om daarvoor formele compensatieplannen op te stellen
In die vanaf het begin te laten meelopen in de planvoorbereidingen.
80. Voor de financiering kan mede gebruikt worden gemaakt van het fonds voor gebiedsinvesteringen.

Compensatie bewoners en bedrijven

81. Bij schade moet een onderscheid worden gemaakt tussen schade als gevolg van planvoorbereidingen en planuitvoering.

Schade door planvoorbereiding

82. Bij de aanwijzing van potentiële locaties (soms wel 20) worden betrokkenen gedwongen hun eigen toekomstplannen on hold te zetten.
Door lange selectieprocedures kan de schade fors oplopen.
83. Dat is te voorkomen door die selectieprocessen drastisch te verkorten
Te beginnen met kansloze oplossingen zsm af te serveren.
84. En kan worden gecompenseerd met een vergoeding als selectieprocessen te lang duren

Schade door planuitvoering

85. Schade door uitvoering is wel geregeld in de omgevingswet.
En wordt meestal minnelijk afgehandeld.
86. Voor betrokkenen vanuit een heel slechte onderhandelingspositie
Met de keuze tussen lang doorvechten tot het eind of genoeg nemen met een magere afkoopsom.
87. Helaas zijn er geen representatieve onderzoeken naar de gang van zaken bij minnelijke procedures.
88. Wij zullen het moeten doen met voorbeelden
Zoals het voorbeeld van de boer die moet wijken voor het hoogspanningsstation Breukelen Kortrijk.
En in het minnelijk traject eerst van de Provincie krijgt te horen dat hij €60 per ha kan krijgen en vervolgens van TenneT dat het €40 wordt.

Terwijl in de wet is vastgelegd dat tegen marktwaarde moet worden onteigend.
Dus dat dit bedrag door taxateurs dient te worden bepaald.

Doordat de boer zich niet neerlegt bij deze gang van zaken
Volgt een sterk vertragende gang naar de rechter
Waarvan het resultaat tot dusver onbekend is.

89. Dat moet en kan anders

90. De recent geïntroduceerde opkoopregeling voor bewoners langs hoogspanning tracés is een uitstekende stap in de goede richting. Maar nog altijd erg karig doordat verhuiskosten niet worden vergoed.

91. De ideeën over een congestiepremie van 20 % zijn ook prima
Met de kanttekening: wel bovenop de wettelijk voorgeschreven vergoeding tegen marktwaarde

Eerste stappen nieuw kabinet

Regeerakkoord 23 febr 26

92. Tekst

Aanpak netcongestie heeft onze hoogste prioriteit

Naast de lopende aanpakken en het wetgevingsprogramma “sneller uitbreiden elektriciteitsnet” maken wij een Crisiswet netcongestie, we versnellen daarmee de procedures voor vergunningen en grijpen in als de bouw/aanleg stagneert

Start oorlog in Iran 28 februari 26

Kamerbrief van 13 mrt van nieuwe staatsecretaris KGG in antwoord noodkreet Tennet

93. Voor de regio FGU komt een crisisaanpak met als doel om richting de zomer een volledige aansluitstop te voorkomen,

Ad III. Hoe verder; met een nieuwe crisis in wording?

Vertrek situatie

94. Omvang wachtlijsten

Cijfers Netbeheer oktober 25

Regionale netbeheerders

- afname 14.044 aanvragen samen goed voor 9.131 MW
- Invoeding 8.539 aanvragen samen goed voor 4.591 MW

TenneT

- 212 afname 38GW
- 161 invoeding 34 GW

95. Dat zijn forse absolute aantallen

Maar op het totaal van aansluitingen gering

Ter illustratie

De wachtlijst voor kleinverbruikers

14044 op een totaal van ca 8.500.000 reguliere aansluitingen (kleinverbruikers) is minder dan 2 promille

En simpel op te lossen met minimale besparingen bij bestaande verbruikers.

Effecten crisis

96. Door hoge prijzen worden afnemers aangespoord tot

- Besparen
- Overschakelen van gas naar elektra

Het korte termijn effect per saldo is moeilijk in te schatten

97. In geval van langere crisis plus recessie

Kan de vraag naar elektra zover dalen dat het actuele congestieprobleem als sneeuw voor de zon verdwijnt

98. Dat verandert niets aan de lange termijn opgave

te weten het aanpassen van de netten aan de veranderingen in omvang en plaats van invoer en afname.

99. Dus anders dan bij de crisis van 2008-2013 pro actief met volle kracht vooruit.

Stappen Korte termijn

100. Versnellingsplan zo snel mogelijk implementeren op projectniveau .
Trefwoorden: parallel schakelen en ontdebelen

101. Projecten van stikstofslot
Via de geadviseerde weg van ADC toets

102. Veel scherpere prioritering van projecten.
Aanwijzing 105 project met top prioriteit is absurd.
Zeker als volstrekt onduidelijk is wat die prioriteit concreet inhoudt.
10 topprojecten is voorlopig meer dan genoeg.
Waaronder het grootste probleemproject Utrecht Noord.

Aanbevelingen Lange termijn

Algemeen

- 103. Ambitie moet omhoog**
Transportnetten zijn randvoorwaardelijk voor de energietransitie.
Congestie is onacceptabel.
Daar moeten wij niet “mee leren leven”.
Die moeten wij oplossen..
- 104. Cultuuromslag nodig**
Van “moeilijk, moeilijk, moeilijk”
Naar “kan wel”.
Net als eerder Delta werken .
Aanleg Rijkswegennet.
De overschakeling op aardgas.
Recentelijk de uitrol van internetverbindingen en knooppunten.
- 105. Organisatie versterken**
Motto: “ geen betere organisatie, geen betere resultaten”.
Kennis is aanwezig maar de samenwerking moet beter.
Probleem zit vooral bij ontbrekende regie.
En wel op alle niveaus.
- 106. Capaciteitsprobleem aanpakken**
Capaciteit is knelpunt door de hele keten.
Daar moet een overkoepelend plan voor komen.
Met een mix van meer efficiency en opleiding en werving..

Verkorten doorlooptijden

Procedureel

Netbeheerders

107. Van reactief naar proactief
Naast forecasting ook backcasting (vanuit doorlooptijden).

Projecten eerder en sneller opstarten.

RO

108. Van reactief naar proactief.
Vooraf ruimte inplannen in omgevingsplannen.
Ipsv alles achteraf via projectprocedures .

Project niveau

109. Proces Redesign
Met alleen optimalisatie van bestaande processen gaan wij het waarschijnlijk niet redden.
Daarom ook kijken naar redesign en die op pilot niveau uittesten.

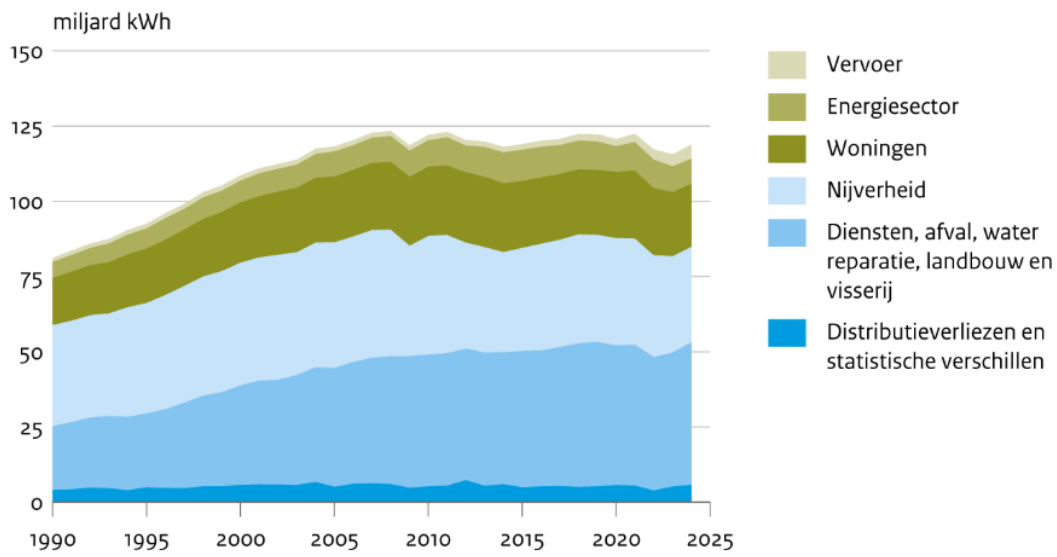
Inhoudelijk

110. Compensatie beter regelen.
Van karig achteraf naar royale garanties vooraf.

Ontwikkeling elektriciteitsverbruik

Aanbod Verbruik

Verbruik van elektriciteit

Bron: CBS

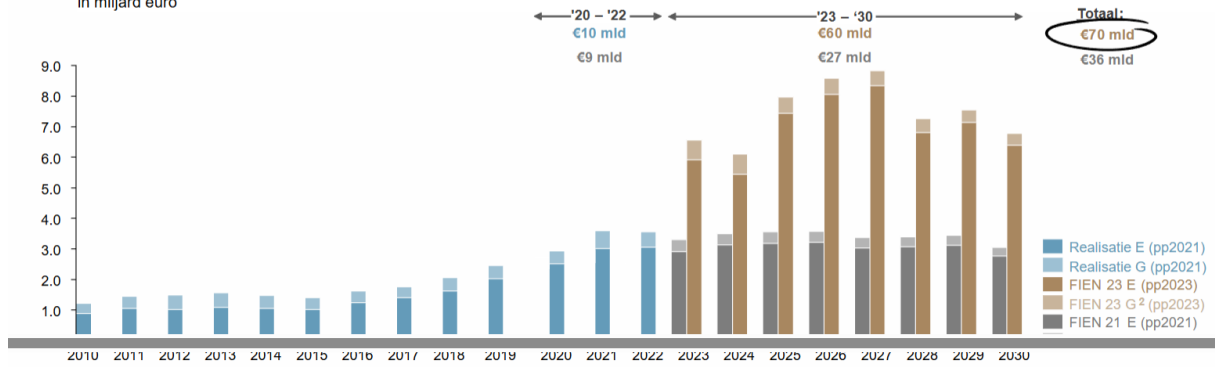
CBS/jun25
www.clo.nl/nl002029

Investerings

Netbeheerders verwachten vanaf 2025 jaarlijks circa €8mld te investeren in het energienet

Investerings netbeheerders

Reële netto capex 2010-2030¹
in miljard euro

1) exclusief prijzeffect, exclusief meters Bron: Alliander, Enexis, Stedin, TenneT (excl GTS)
2) De capex bedragen voor 'FIEN 2023 G' zijn inclusief de GTS investeringen. Dit is niet het geval voor de 'FIEN 2021 G' bedragen.

Ontvangstbevestiging klacht ACM

Geachte 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

Uw klacht is zojuist bij onze klachtenfunctionaris binnengekomen. Bedankt voor de moeite die u heeft genomen om uw klacht over de ACM bij ons kenbaar te maken.

De klachtenfunctionaris zal binnenkort contact met u opnemen over uw klacht. Daarvoor gebruiken we de contactgegevens die u ons gegeven heeft.

U heeft de volgende informatie aangeleverd:

Geef een korte en bondige beschrijving van uw klacht. Vermeld daarbij in elk geval de plaats en de datum van de gebeurtenis. Vermeld ook de naam van de betrokken ACM-medewerker(s).

5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

Betreft : 5.1.2.e

5.1.2.e .

5.1.2.e

5.1.2.e

Wat zou, volgens u, een goede oplossing zijn voor uw klacht?

5.1.2.e

Zijn er nog andere aspecten die u belangrijk vindt voor de behandeling van uw klacht? Zo ja, welke?

5.1.2.e

Heeft u e-mails of documenten die uw klacht ondersteunen?

5.1.2.e

Wat voor documenten zijn het en wat staat erin?

5.1.2.e

Heeft u al telefonisch contact gehad met een ACM-medewerker over uw klacht?

5.1.2.e

Met wie van de ACM heeft u contact gehad?

Heeft u verder al iets ondernomen met uw klacht?

5.1.2.e

Wat heeft u ondernomen met uw klacht?

Met vriendelijke groet,

Autoriteit Consument & Markt